

Jugoslovanski simpozij o problemih podeželskih naselij in agrarne proizvodnje v Ohridu od 11. do 15. maja 1972

Geografsko društvo Makedonije je organiziralo v Ohridu geografski simpozij o problemih agrarnih naselij in agrarne proizvodnje z namenom, da bi pregledali rezultate raziskav teh problemov v zadnjih letih, da bi dobili pregled procesov v vsem jugoslovanskem prostoru, da bi obogatili metodologijo tovrstnih raziskav in da bi se tovrstno raziskovanje še bolj razmahnilo.

V Ohridu je poročalo 30 geografov in predstavnikov sorodnih strok iz vseh republik razen iz Črne Gore, posebno aktivni pa so poleg makedonskih geografov bili geografi s Kosova. Slovenski geografi smo imeli na simpoziju šest referatov.

Predstavljena problematika je obsegala domala vse geografske probleme izvenmestnega prostora z močnim poudarkom na depopulaciji agrarnih naselij, kar se je odražalo tudi v sami diskusiji. Neposredno o depopulaciji podeželskih naselij so poročali V. Rogić v referatu »Primer geografske analize strukture naseljenosti gorsko-planinskih regij — Ličko-goranski prostor«, M. Sič, »Sodobni populacijski razvoj in problemi podeželskih naselij v Vzhodni Hrvatski«, K. Ristić, »Tendence razvoja podeželskih naselij v Kosovski kotlini«, K. Čonov, »Razslojevanje na podeželju in njegove socialno-ekonomske implikacije« in V. Točkovski, »Depopulacija podeželskih naselij na Selečki planini«, medtem ko je P. Kiroški v referatu »Erozija na kmečkem zemljišču in migracijska gibanja kmečkega prebivalstva v Ovčepolju« ugotavljal vpliv depopulacije in deagrarnizacije na zmanjšanje obdelovalnih površin in na povečanje erozije.

V drugi skupini referatov so bili v ospredju učinki neagrarnih središč na strukturo podeželskih naselij ter na njihovo razmestitev. O tem so poročali M. Panov (»Nekatere karakteristike prostorske razmestitve podeželskih naselij v SR Makedoniji«), V. Nedkov (»Prostorska razmestitev in karakteristike podeželskih naselij v občini Sveti Nikola«), I. Furlan (»Tendence socialnogeografskih sprememb na kraškem zemljišču v Suhi Krajini«), M. Bjelovitić (»Stare Plavnice — primer transformacije podeželskega naselja in prebivalstva«), M. Pak (»Transformacija izvenmestnih naselij v gravitacijskem območju Maribora«). K prikazu populacijskih elementov pri oblikovanju regionalnih struktur sta prispevala še referata M. Natka »Vpliv stopnje deagrarnizacije na prirodno in migracijsko gibanje prebivalstva v SR Sloveniji v obdobju 1961-71« in I. Baučiča (»Zunanje migracije delovne sile v procesu deagrarnizacije Jugoslavije«. Sintetični prikaz razlik v regionalnih strukturah izvenmestnega prostora pa je prikazal V. Klemenčič v referatu »Opredelitev in problemi socialno-gospodarsko ogroženih področij na primeru Slovenije«.

Druga centralna problematika, o agrarni proizvodnji in gospodarjenju v izvenmestnem prostoru, je vključevala naslednje referate: J. Medved »Izraba zemljišča v SR Sloveniji leta 1969«, B. Belec »Pokrajinska in funkcijska transformacija vinorodnih regij Slovenije«, T. Zabica »Transformacija in problemi agrarne pokrajine pod vplivom turizma na primeru Zupe Dubrovačke«, G. Milevski »Akumulacijska jezera v SR Makedoniji kot faktor razvoja agrarne proizvodnje«, V. Gramatnikovski »Strukturne spremembe agrarnih površin in deagrarnizacija v SR Makedoniji« ter V. Jerić »Nekateri problemi transhumanse v Bosni na primeru Vlašić planine«. Sem spada tudi eden redkih poizkusov geografskega prikaza strukture kmetijskega kombinata E. Dukagjinija »PIK Progres — eksport kot nosilec transformacije in intenzifikacije poljedelstva v Prizrenskem bazenu«.

V posebno skupino lahko uvrstimo referate, ki so opozorili na posebne probleme oskrbe podeželskih naselij z vodo. To so bili referati M. Gaševskega »Osnovne karakteristike oskrbe podeželskih naselij z vodo v SR Makedoniji«, M. Lalovića »Kontrola rojstev na področju podeželskih in mestnih naselij v SR Makedoniji« ter M. Miškovića »Prispevek k pro-

blematiki kartografske predstave prostorskih in funkcijskih karakteristik podeželskih naselij.

Na simpoziju je bila izražena tudi potreba po planskem urejanju podeželskih naselij v referatih M. Radovanovića »Sistemi podeželskih naselij v sklopu prostorskega planiranja«, V. Kosevskega »Podeželska naselja v meliorativnih področjih SR Makedonije, urejena v novih prostorskih sistemih« in D. Karanfilovskega »Prostorsko urejanje in vpliv na turistično funkcijo podeželskih naselij v SFR Jugoslaviji«.

Poleg vseh navedenih referatov so bili na simpoziju podani še trije referati splošno preglednega značaja: T. Kondev »Razmestitev in etnični sestav podeželskega prebivalstva v SR Makedoniji«, T. Batev »Materialna osnova individualnih kmetijskih proizvajalcev in njihove možnosti povečanja produkcije v SR Makedoniji« ter J. Sinadinovski »Demografski in ekonomski faktor v povojnem procesu deagrarizacije v SR Makedoniji«.

Aktivno sodelovanje strokovnjakov nekaterih sorodnih strok je na eni strani problematiko popestrilo, na drugi strani pa je privedlo do prevelikega posploševanja in deloma tudi ponavljanja zlasti v tistih referatih, ki niso bili rezultat direktnega raziskovalnega dela.

Potreba po nadaljnji izmenjavi rezultatov raziskav podeželja v okviru vse Jugoslavije se je na simpoziju jasno pokazala. Pokazalo se je za koristno in potrebno intenzivno proučevanje podeželja v vseh republikah in primerjava procesov in struktur v ekonomsko različno razvitih okoljih, kar lahko s pridom služi uspešnejšemu spremljanju in usmerjanju ustreznih procesov.

Mirko Pak

Tretje srečanje geografov iz Slovenije z geografi iz Julijske Benečije in Furlanije

V dneh 20. in 21. oktobra 1972 je Inštitut za geografijo Univerze v Ljubljani organiziral tretje srečanje geografov slovenskih geografskih institucij iz Ljubljane in Maribora z geografi iz Julijske Benečije in Furlanije, in sicer v Murški Soboti. Od gostov iz Italije so sodelovali prof. Giorgio Valussi, dekan fakultete za tuje jezike in literature tržaške univerze s sedežem v Vidmu ter direktor tamkajšnjega Geografskega inštituta ter njegovi sodelavci Guido Barbina, Pio Nodari, Giovanni Cameri in Gojmir Budal. Od slovenskih geografov pa so poleg referentov na srečanju (prof. S. Ilešič, prof. V. Klemenčič in prof. L. Olas) prisostvovali še številni geografi iz Ljubljane, Maribora in Pomurja.

Na srečanju so referirali prof. G. Valussi o smernicah gospodarskega razvoja v Furlaniji—Julijski Benečiji, G. Barbina o načrtu za ekonomski in socialni razvoj ter urbanistično planiranje v Nadiških dolinah, P. Nodari o avtocesti Trst—Videm—Benetke, G. Cameri o svojih geografskih raziskavah konurbacije Rabat—Salé (Maroko), S. Ilešič o geografskih karakteristikah Pomurja, V. Klemenčič o nekaterih geografskih problemih nacionalno mešanega, s Slovenci in Madžari poseljenega Prekmurja in L. Olas o selitvenih tokovih in njihovih geografskih učinkih v Prekmurju.

Drugi dan so gostje in številni drugi udeleženci na avtobusni ekskurziji obiskali nekatere, zlasti obsejne predele Pomurja na poti Murska Sobota—Lendava—Kobilje—Gornji Petrovci—Kuzma—Puconci—Moravci—Radenci—Murska Sobota. Pri vodstvu ekskurzije sta bistveno sodelovala domača geografa L. Olas in B. Sever.

V soboškem hotelu »Diana«, kjer je bilo srečanje, je ob tej priliki Zemljepisni muzej Inštituta za geografijo univerze v Ljubljani pripravil razstavo kartografskega gradiva o opravljenem raziskovalnem delu v Pomurju.

Ob zaključku nas je prof. Valussi povabil na četrto podobno srečanje, ki je predvideno za september 1973 v Pordenonu.

S. I.